

1936, Ueber Ersatzbruten beim Star (*Sturnus vulgaris*). Ornithol. Monatsberichte 44, 176—177. — Scholz, E., 1943, Brutbiologische Beobachtungen an Staren 1943 in der Vogelwarte Rossitten. Journal für Ornithologie 91, 388—405.

Summary: A case of polygamy in the Starling, *Sturnus vulgaris*. The author describes a case of polygamy in the starling, observed at Kerava (about 30 km. north of Helsinki) in the summer of 1948.

A male starling arrived at the area on April 8th, and began to sing at two nesting boxes, although it was observed more frequently at box 2 (fig. 1). A female appeared at this box on April 14th and continued building the nest commenced by the male. The first egg was laid on May 2nd (fig. 2). On May 5th another female appeared at the other box (1). Now the male had two females. The latter female laid the first egg on May 12th.

On the same day (May 12th) nest 2 was destroyed. However, the male and the female started rebuilding it. The female laid the first egg of the second clutch 7 days after the first one was destroyed.

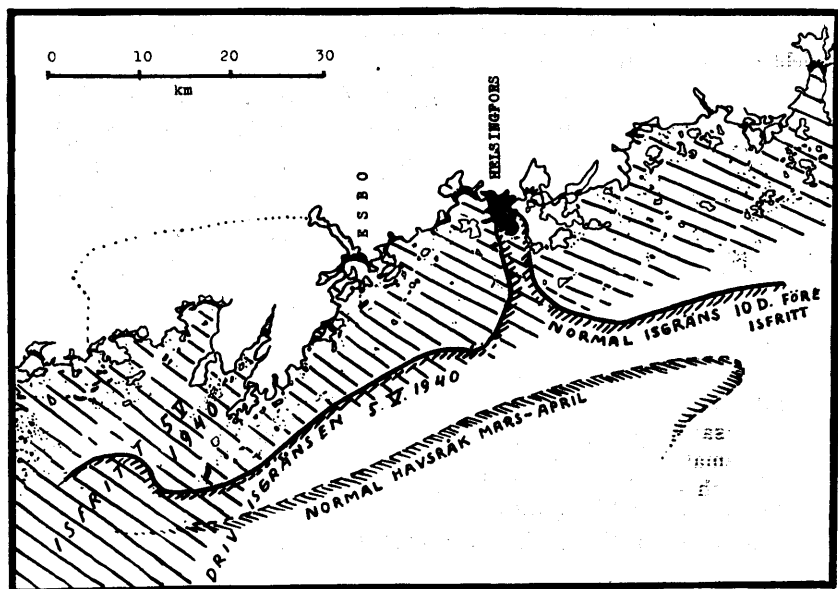
Even though the male was usually seen more frequently at one of the boxes, it was nevertheless observed copulating with both females even during the same day. The incubation was performed by both females alone. In both cases, however, the incubation period was normal, i. e. 11 days. The male participated, though seldom, it is true, in the feeding of both broods. The young developed in the usual manner and were fledged 20 days after hatching. As the normal incubation period and the development of the young show, polygamy (which is simultaneous polygyny) in the starling seems to take place without any major disturbances.

The physiological minimum period between the arrival of the female starling at the territory and the laying of the first egg seems to be 7 days, according to records in the literature and the writer's own observations.

Om isförhållandenas inverkan på alfågeln, *Clangula hyemalis* (L.), rastvanor under våren.

GÖRAN BERGMAN

Såsom jag i en tidigare studie (*Ornis Fennica* 1941: pp 1—26) framhållit rastade alfågeln under 1920- och 30-talet aldrig under vårflyttningen i skärgården mellan Helsingfors och Porkkala. Inte heller tidigare under 1900-talet anträffades alfåglar i någon större mängd i dessa trakter under våren. Bara just utanför Helsingfors, kring Sveaborg och Melkö, kunde det enligt fiskares utsago ibland finnas några små rastande flockar. Först ytterom den egentliga

Isförhållandenas utveckling utanför Helsingfors under normala vårar och under den sena våren 1940. Schematiskt enligt Havsforskningsinstitutets iskartor.

skärgården anträffades alfåglar i större mängd. Kring och utanför Gråskärs- och Hundörsbådarna, Berggrund och Juktisgrund bedrevs sålunda ett intensivt alfågelskytte från slutet av april eller början av maj till uppbrottet i slutet av maj.

Från och med våren 1940 har emellertid alfåglar regelbundet och de första åren i mycket stora mängder alla vårar rastat också i själva skärgården mellan Helsingfors och Porkala. Denna märkliga förändring i rastvanorna står synbarligen i samband med isförhållandenas utveckling under ett enda år: våren 1940. Denna vår var isarna till följd av den exceptionellt kalla vintern 1939—40 utomordentligt tjocka. Väderleksförhållandena under issmältningsperioden var sådana att hela havet ännu den 10. maj var täckt av grov drivis medan hela den egentliga skärgården redan omkring den 5. maj var fullständigt isfri. I normala fall uppstår i slutet av mars eller i början av april en bred havsråk ytterom de yttersta skären. Denna råk blir vanligen bestående och den brukar utvidga sig i främsta rummet mot öster och söder medan skärgården först långt senare blir isfri. Våren 1940 uppstod denna havsråk ovanligt sent,

först omkring den 25. april, men på grund av lugnt väder försvann isen i skärgården långt snabbare än ytterom råken. När huvudmängden av alfågeln de första dagarna av maj anlände fann de havet täckt av en ganska obruten dravis medan yttre skärgården just höll på att bli isfri. Detta hade till följd att alfåglar i stora mängder uppträdde i skärgården. Det är märkligt att dessa alfåglar stannade kvar inomskärs även sedan havsisarna omkring den 15. maj helt försvunnit. — Att alfågeln inte brukat rasta i skärgården mellan Helsingfors och Porkala beror sannolikt på att denna skärgård ligger „i skuggan“ av Porkala udde. Flockar som långsamt söker sig österut förbi Porkala passerar så långt ute att de inte har kontakt med skärgården på östra sidan udden. Våren 1940 tvingade däremot isen alfågeln in mot kusten. Intressant är att alfåglar sedan dess regelbundet rastat i denna skärgård. Det är tydligen så att en tradition uppkommit och att de fåglar som en gång börjat söka sig till vissa rastplatser också de följande vårarna ofta uppsöker samma ställen. Alla vårar efter 1940 har isförhållandena utvecklats så att havet blivit isfritt tidigare än skärgården, och trots detta har alfågeln regelbundet sökt sig till rastplatserna från våren 1940.

Antalet alfåglar som uppsökt vissa av dessa rastplatser har emellertid år från år nedgått. Det uppgick år 1940 till ungefär 10,000, men år 1945 till högst 5,000 och våren 1950 till bara ca 2,000. En så stark minskning kan knappast vara följden av krigsårens starka skytte. Sannolikt levde emellertid år 1950 inte mera än ett litet antal av de fåglar som år 1940 blev tvungna att rasta i skärgården. Det förefaller således som vanan att rasta i skärgården åter småningom skulle försvinna, men den försvinner synbarligen inte lika snabbt som omsättningen kan antas ske i alfågelstammen. — Det är möjligt att liknande samband mellan isförhållandena och alfågelnas rastvanor skulle kunna påvisas också i andra trakter. I varje fall är de ovanbeskrivna förändringarna ett intressant exempel på en gång inlärdas vanors och traditionens betydelse för fåglarna under flyttningen.

Zusammenfassung: Über den Einfluss der Eisverhältnisse auf die rastenden Eisenten, *Clangula hyemalis* (L.), im Frühjahr. Nachdem im Frühjahr 1940 das Eis ausnahmsweise in den Schären ausserhalb Helsingfors früher verschwand als am Meere, haben die Eisenten jeden Frühling in den Schären gerastet. Normalerweise rasten sie aber bei Helsingfors nur

am Meere. Die Zahl der in den Schären rastenden Eisenten ist aber von etwa 10,000 im Jahre 1940 auf etwa 2,000 i. J. 1950 gesunken und man kann deshalb vermuten, dass die Gewohnheit die Schären aufzusuchen allmählich wieder verschwindet.

Fågelfaunan i trakten av Kristinestad och södra Närpes samt förändringar i densamma under det senaste decenniet.

GÖRAN NORDSTRÖM.

De sydligaste delarna av Österbotten ha i ornitologiskt hänseende hittills varit tämligen okända och isynnerhet från de trakter materialet till denna uppsats hämtats torde någon utförligare förteckning över fågelbeståndet ej ha publicerats. I en kort sammanfattning har jag därför velat framlägga resultatet av de fågelfaunistiska undersökningar jag haft tillfälle att göra i Kristinestadstrakten och i södra delarna av Närpes socken. Anteckningar om fågellivet från de nämnda trakterna ha tidigare gjorts främst av OLANDER (1925) och KLOCKARS (1943). Deras undersökningar ha dock varit av mer eller mindre tillfällig natur. Med undantag av krigsåren 1942—1944 har jag haft möjlighet att ägna lokalfaunan sommartid regelbunden uppmärksamhet alltsedan medlet av 1930-talet. Under tiden november 1940—oktober 1941 var särskilt den till Pjelaks by i södra Närpes hörande Storön föremål för mera ingående fågelundersökningar av H. HÖGLUND samt undertecknad. I ett arbete, benämnt „Studier över fågelfaunan i Kristinestadstrakten“, vilket finnes deponerat i Palméns arkiv (i Zoologiska museet, Helsingfors), redogjordes för resultatet av dessa observationer över såväl sommar- som vinterfaunan. Tack vare ifrågasvarande inventering av fågelbeståndet har jag haft möjlighet att konstatera mera påtagliga förändringar i lokalfaunan, som inträffat under den gångna 10-års perioden (1940—1950).

Beträffande fågellivet i Kristinestad med närmaste omgivningar ha P. Å. JOHANSSON, S. GRANNAS och R. NYGÅRD (i texten förkortat P. J., S. G. resp. R. N.) benäget lämnat de uppgifter de ägde. Deras fågelobservationer härstamma huvudsakligen från de tvenne senaste åren (1950—1951).